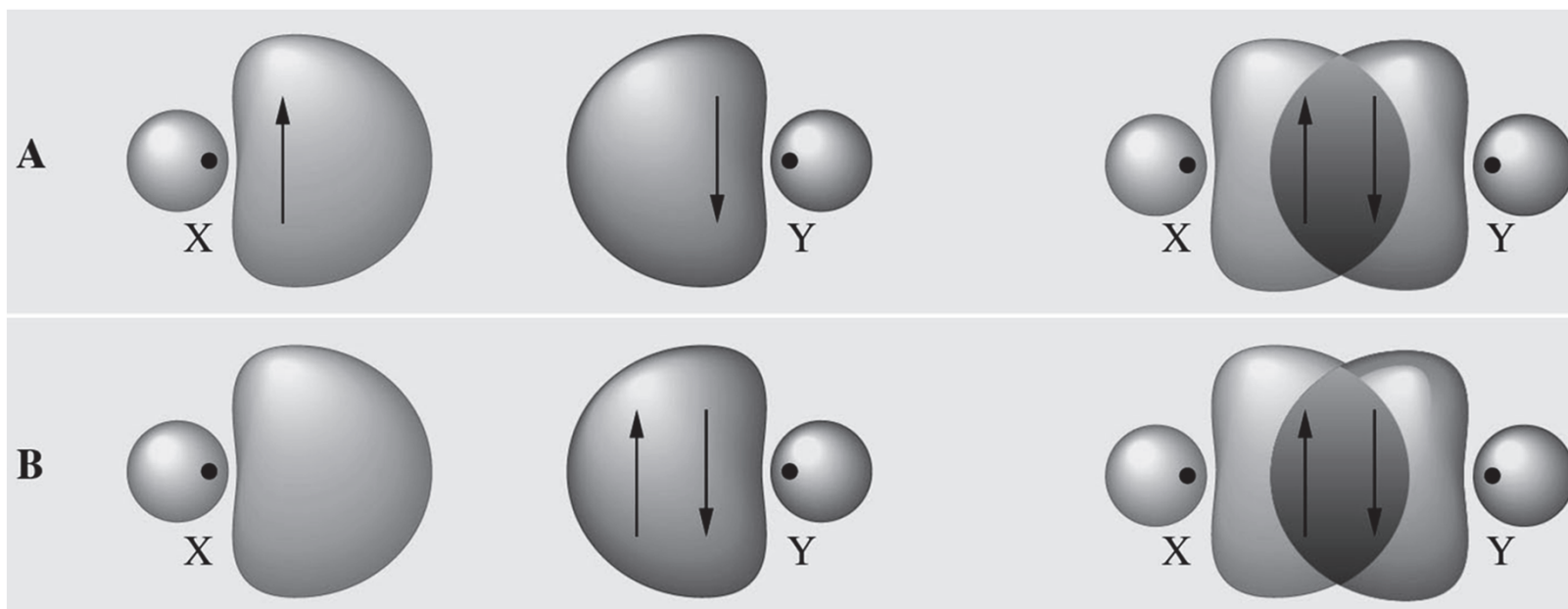

Donor-akceptorová vazba

donor-akceptorová vazba je ekvivalentní kovalentní vazbě

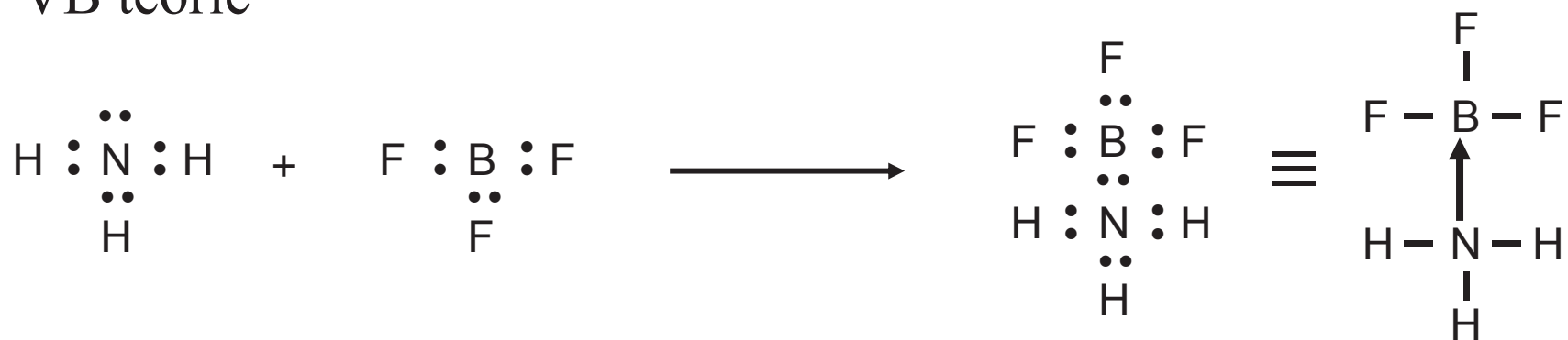
Akceptor
Volný orbital

Donor
Volný e pár

Kovalentní vazba

Donor-akceptorová vazba

VB teorie

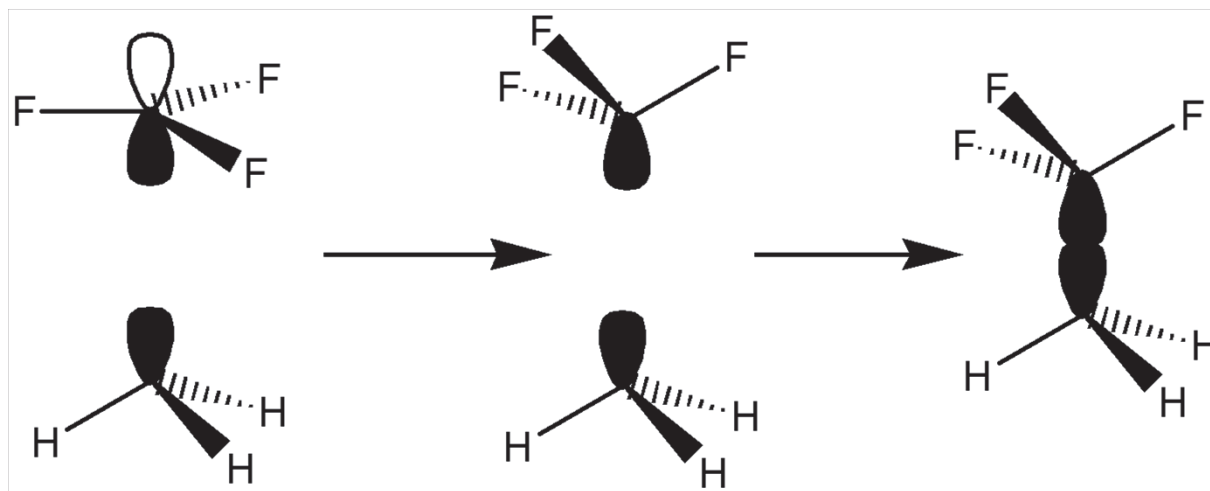

$\longrightarrow$ Donor-akceptorová vazba

Donor-akceptorová vazba

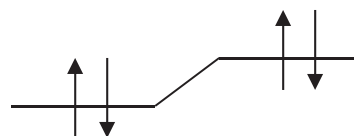

VB teorie

MO teorie

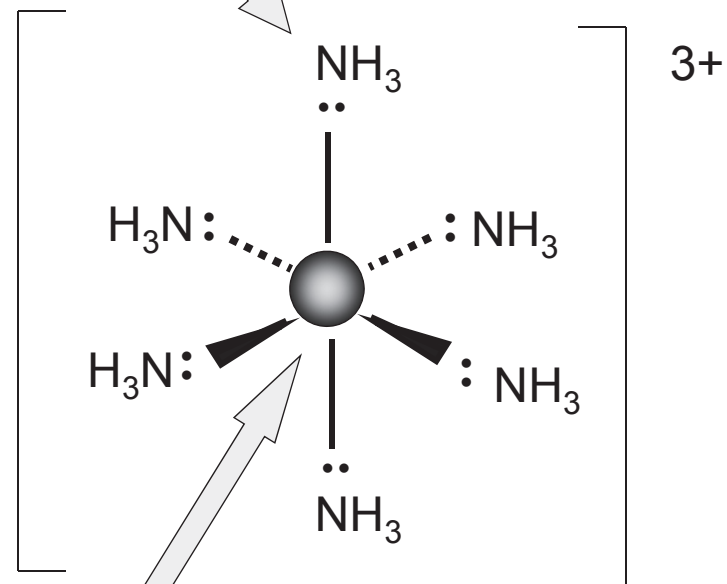
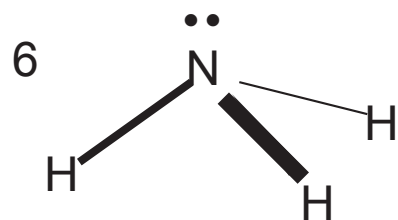
B

N

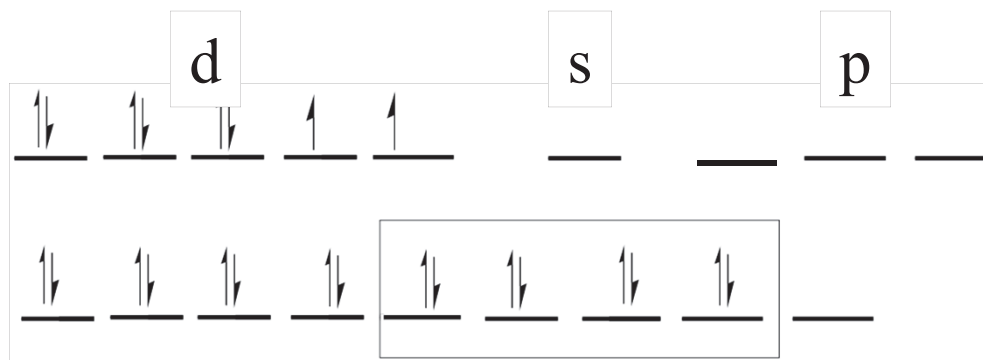
Donor-akceptorová vazba

VB teorie

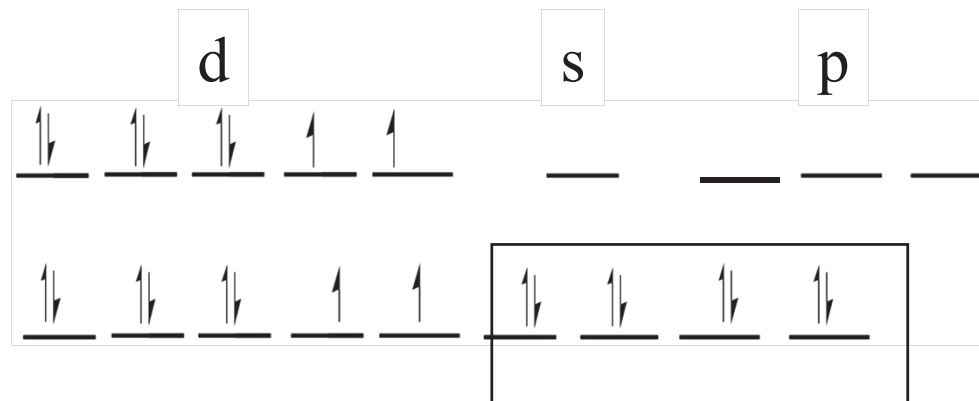
Každý ligand poskytne do
vazby 2 elektrony

"Lewisovská kyselina"

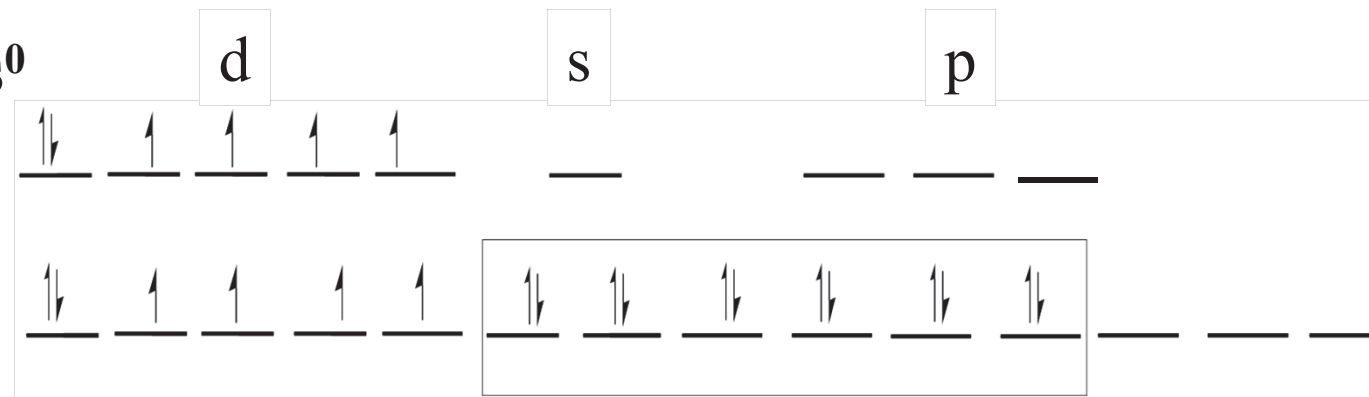
dsp² hybridní orbitály

elektrony z Cl⁻, čtvercový

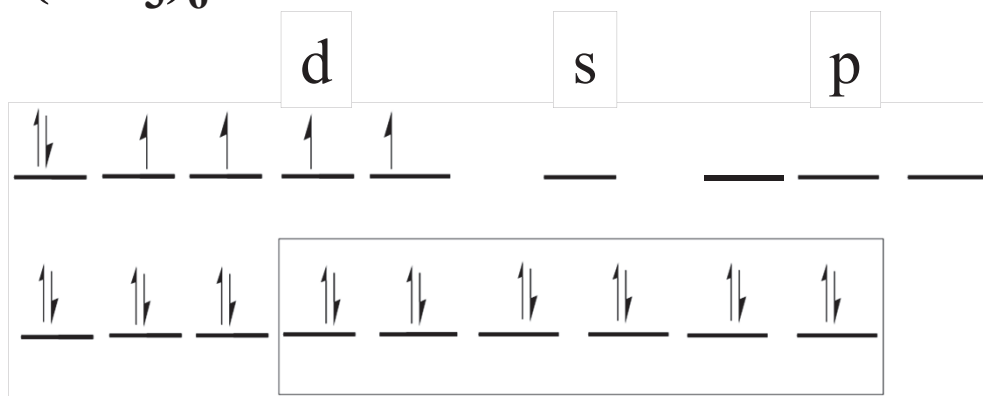
sp³ hybridní orbitály

elektrony z Cl⁻, tetraedrický

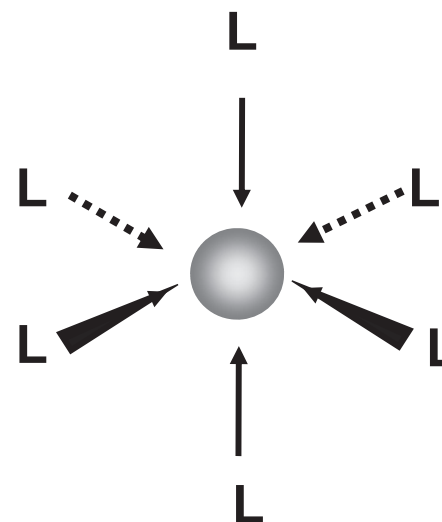
sp^3d^2 hybridní orbitály

elektrony z F^- , oktaedrický

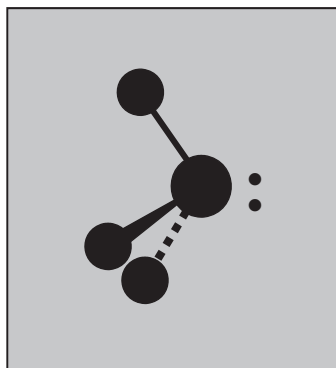
d^2sp^3 hybridní orbitály

elektrony z NH_3 , oktaedrický

Monodentátní ligandy

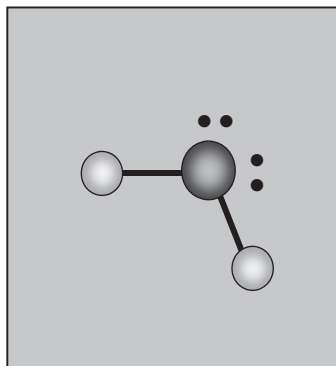
CO
oxid uhelnatý

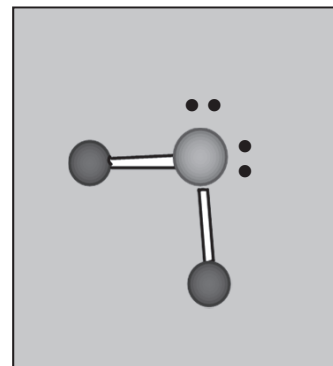
NH_3
amoniak

PPh_3
fosfan

H_2O
voda

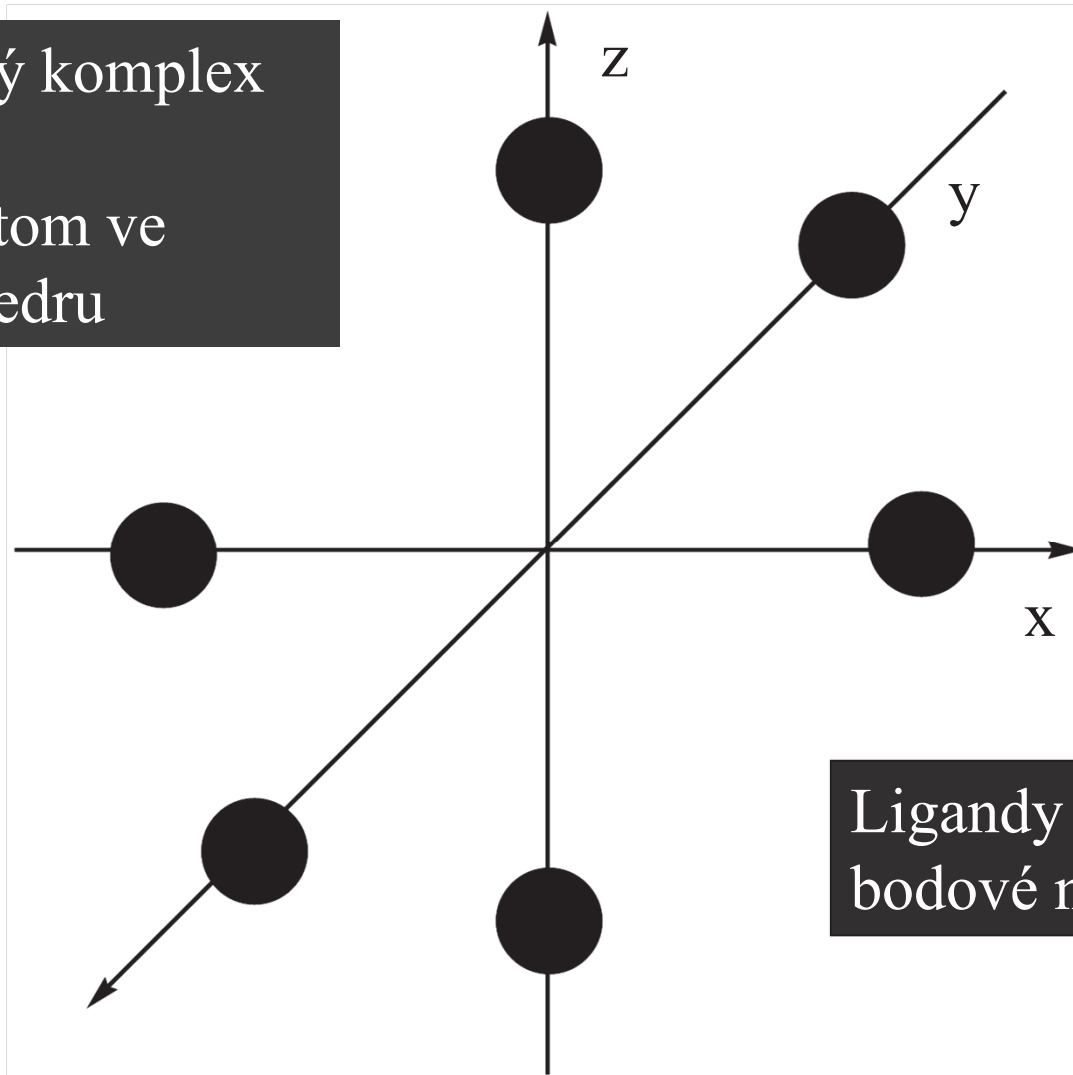

SR_2
thioether

Teorie ligandového pole

Oktaedrický komplex

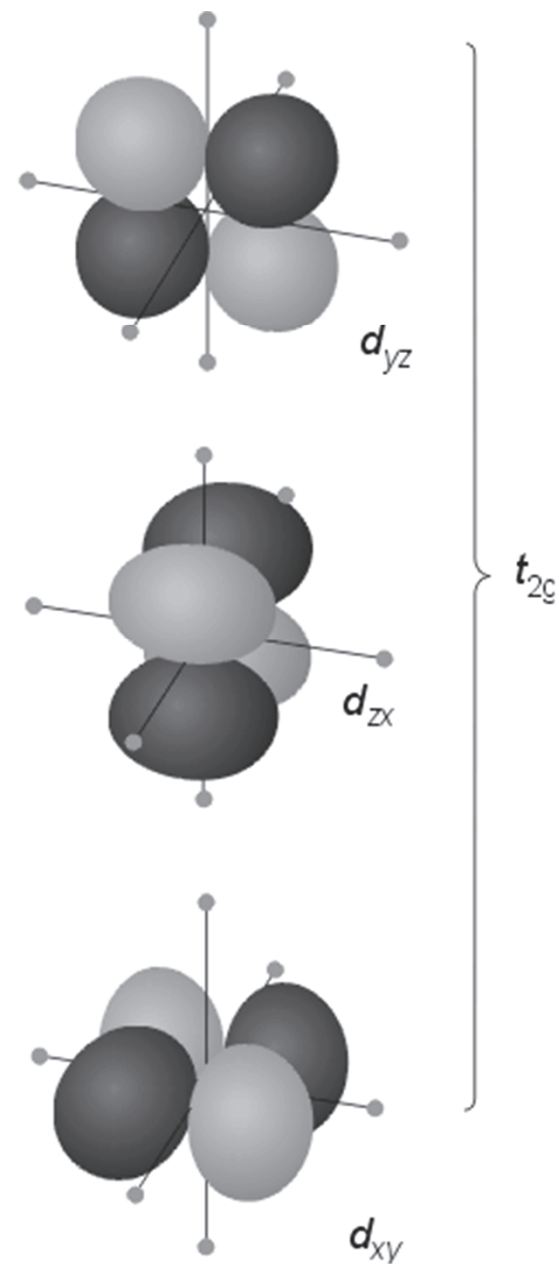
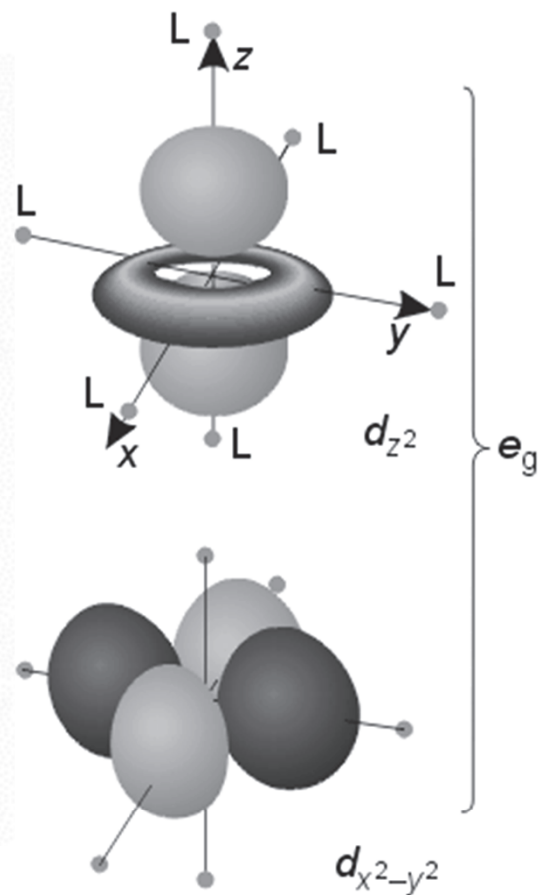
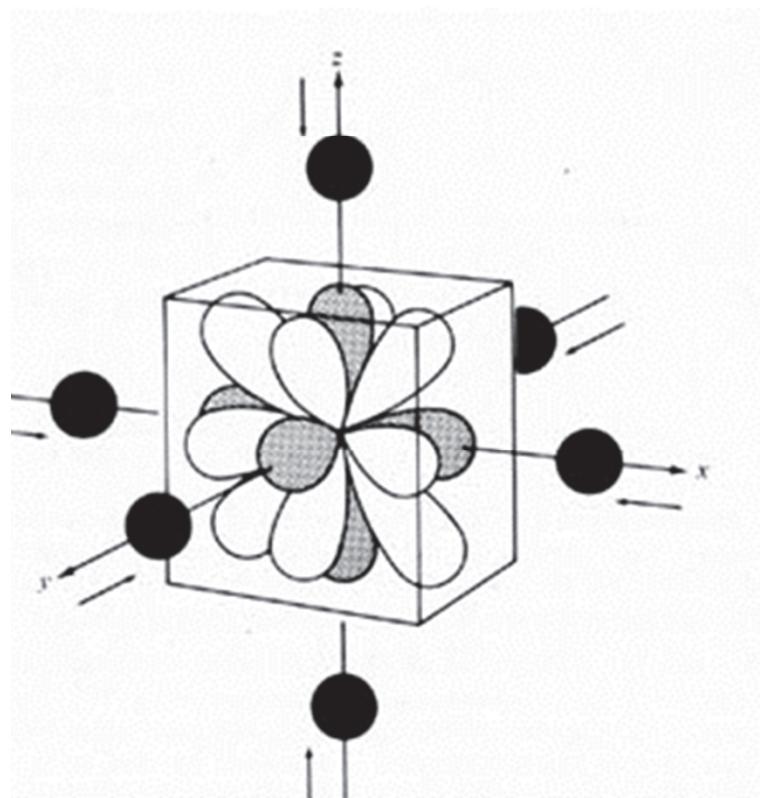
Centrální atom ve
středu oktaedru

Ligandy jako záporné
bodové náboje

d-orbitals v oktaedrickém poli ligandů

Izolovaný kation

Interakce
ligandy-kation

Interakce
ligandy-d elektrony

5 degenerovaných
d-orbitalů

Energy ↑

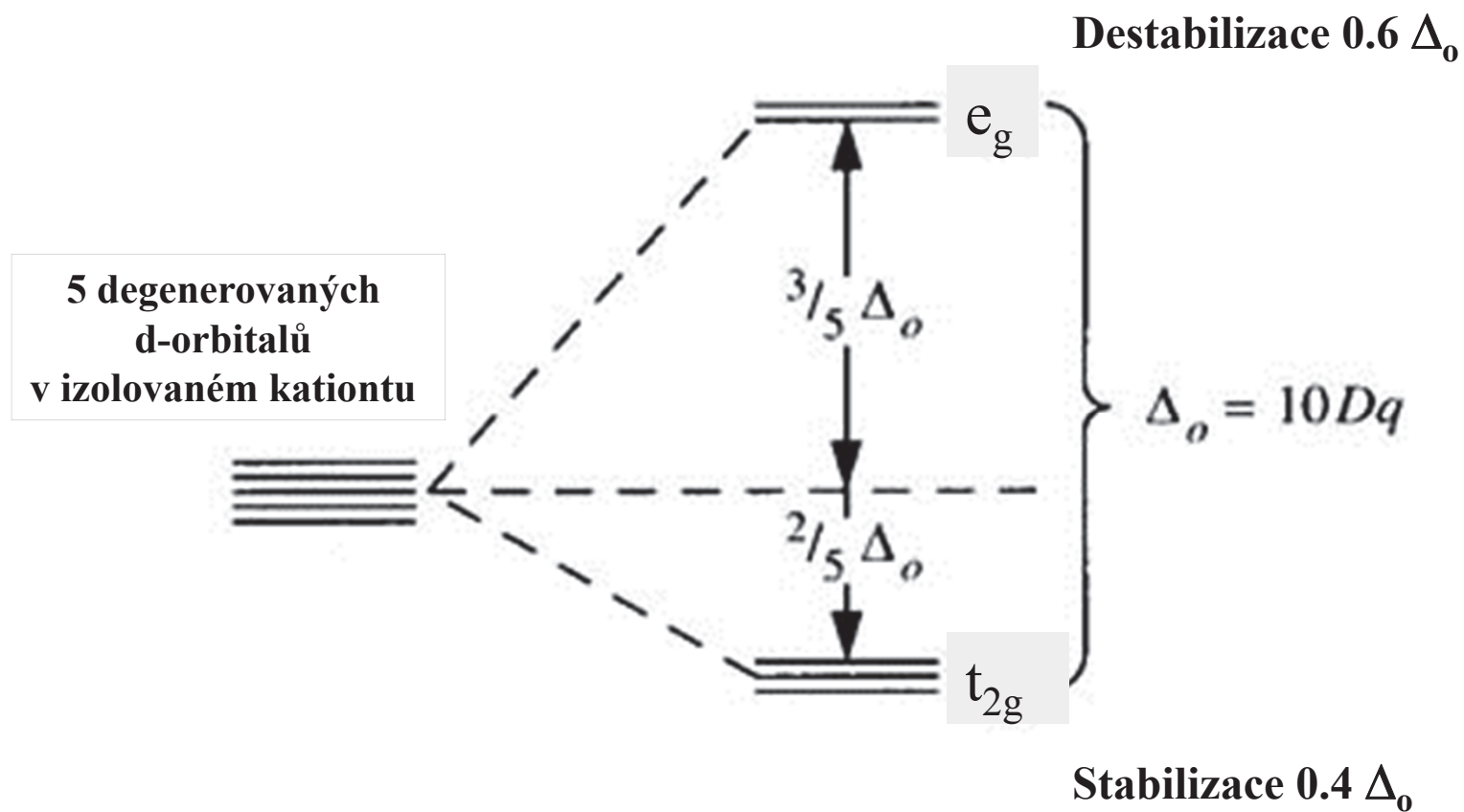
Energy of
attraction of
point charges

d_{z^2} $d_{x^2-y^2}$

d_{xy} d_{yz} d_{xz}

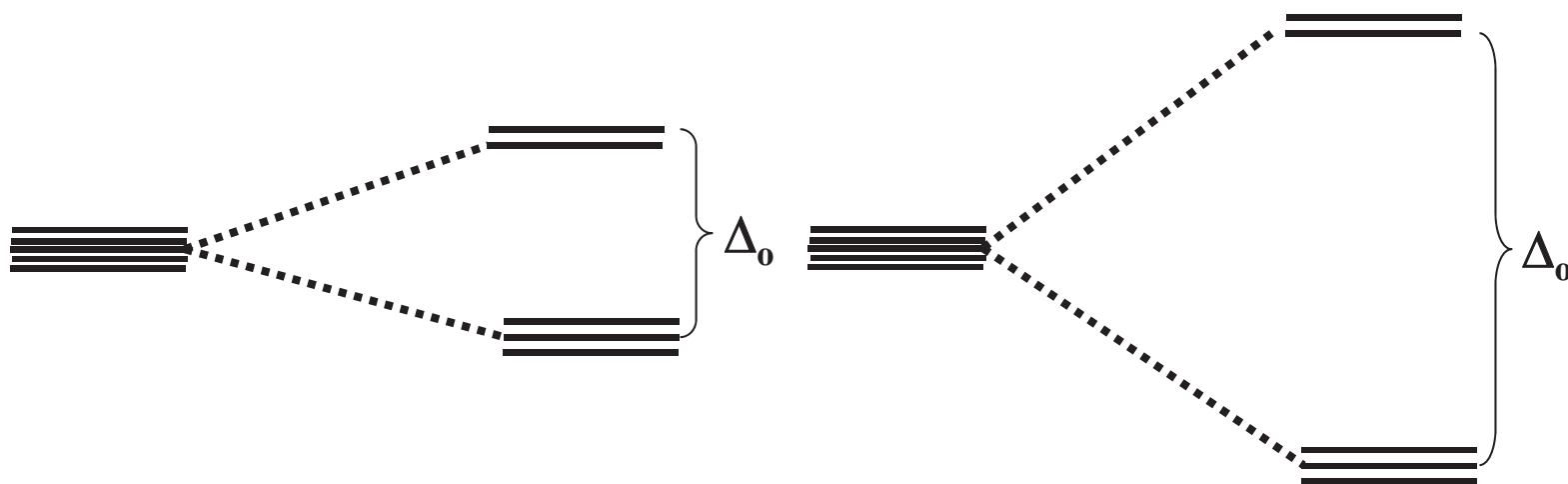
↑
Δ
↓

Rozštěpení d-hladin v O_h poli

Stabilizační energie ligandového pole

(CFSE = Crystal Field Stabilization Energy)

Slabé pole

$\Delta_o < P$ (párovací energie)

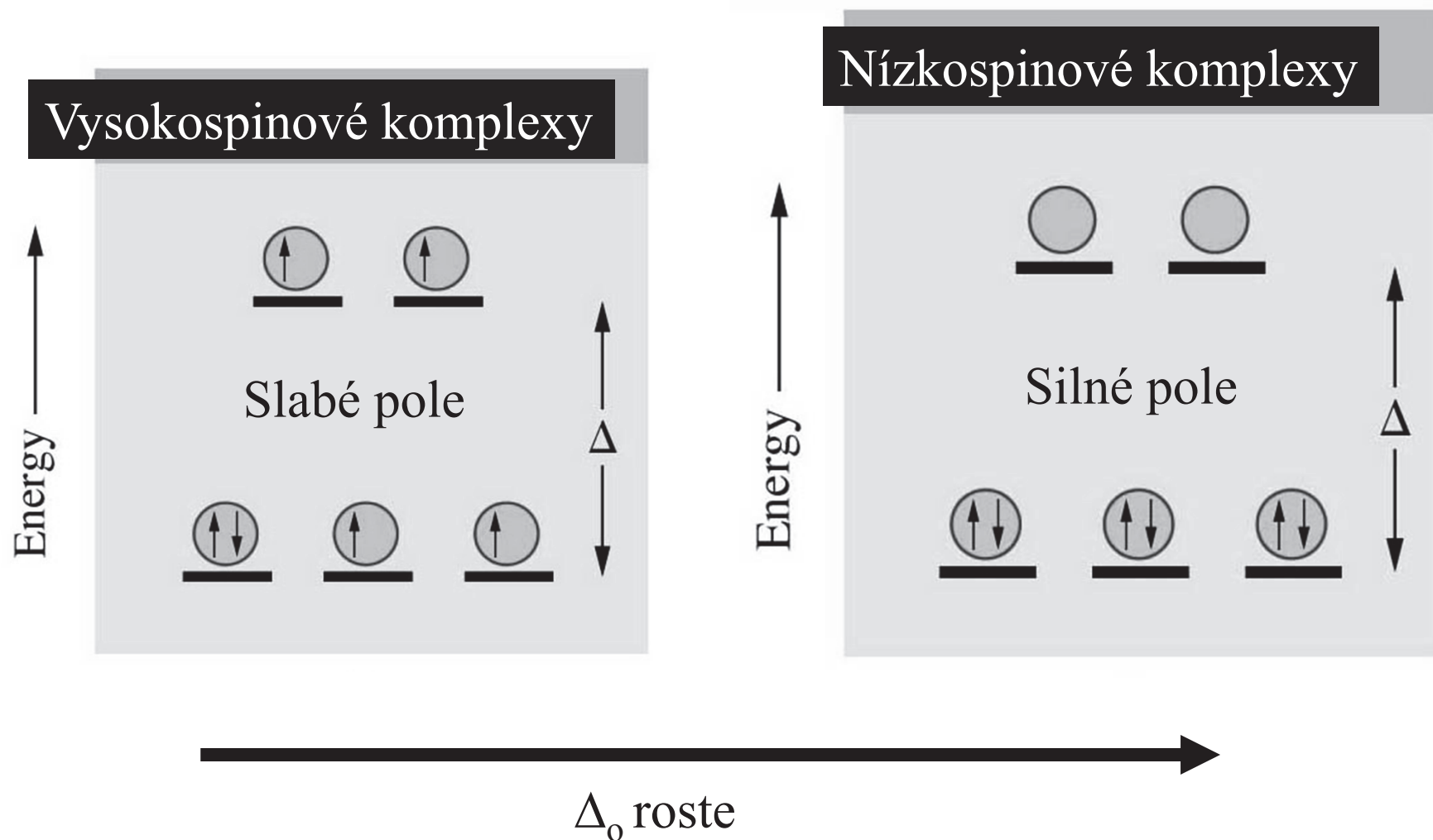
Vysokospinové komplexy

Silné pole

$\Delta_o > P$ (párovací energie)

Nížkospinové komplexy

Stabilizační energie ligandového pole, CFSE

Slabé pole

Silné pole

		e	CFSE		e	CFSE
d^1	t_{2g}^1	1	$0.4 \Delta_o$	t_{2g}^1	1	$0.4 \Delta_o$
d^2	t_{2g}^2	2	$0.8 \Delta_o$	t_{2g}^2	2	$0.8 \Delta_o$
d^3	t_{2g}^3	3	$1.2 \Delta_o$	t_{2g}^3	3	$1.2 \Delta_o$
d^4	$t_{2g}^3 e_g^1$	4	$0.6 \Delta_o$	t_{2g}^4	2	$1.6 \Delta_o$
d^5	$t_{2g}^3 e_g^2$	5	$0.0 \Delta_o$	t_{2g}^5	1	$2.0 \Delta_o$
d^6	$t_{2g}^4 e_g^2$	4	$0.4 \Delta_o$	t_{2g}^6	0	$2.4 \Delta_o$
d^7	$t_{2g}^5 e_g^2$	3	$0.8 \Delta_o$	$t_{2g}^6 e_g^1$	1	$1.8 \Delta_o$
d^8	$t_{2g}^6 e_g^2$	2	$1.2 \Delta_o$	$t_{2g}^6 e_g^2$	2	$1.2 \Delta_o$

$$CFSE = (n t_{2g}) 0.4 \Delta_o - (n e_g) 0.6 \Delta_o$$

e = počet nepárových elektronů

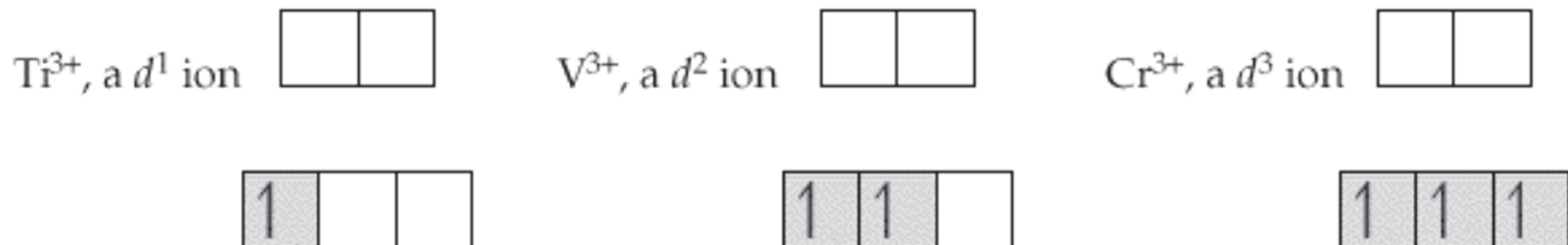
Rozštěpení d-hladin v O_h poli

Obsazení energetických hladin elektrony:

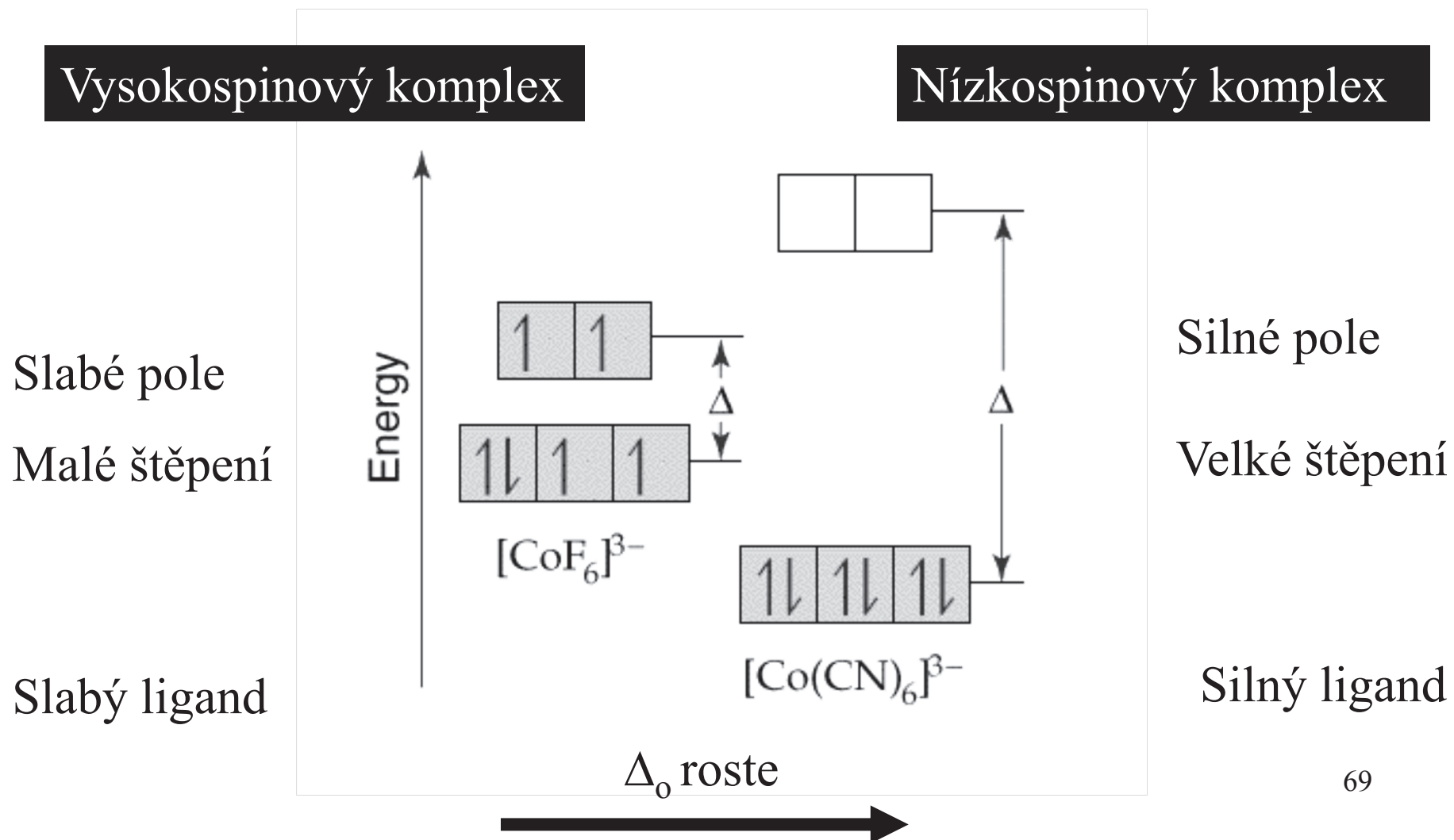
Výstavbový princip

Hundovo pravidlo

Pauliho princip

Rozštěpení d-hladin v O_h poli

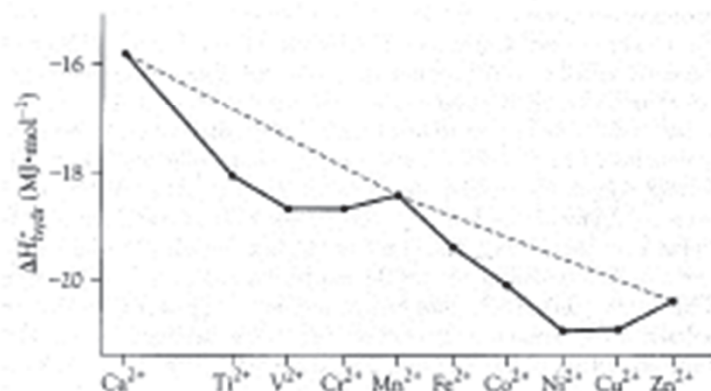

Stabilizační energie ligandového pole

CFSE for high spin d^4 is
 $= (+3/5 - 2/3 - 2/3 - 2/3)\Delta$

$$\frac{1}{+3/5\Delta}$$

$$\frac{1}{-2/3\Delta} \quad \frac{1}{-2/3\Delta} \quad \frac{1}{-2/3\Delta}$$

d^0

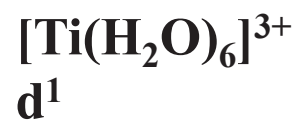
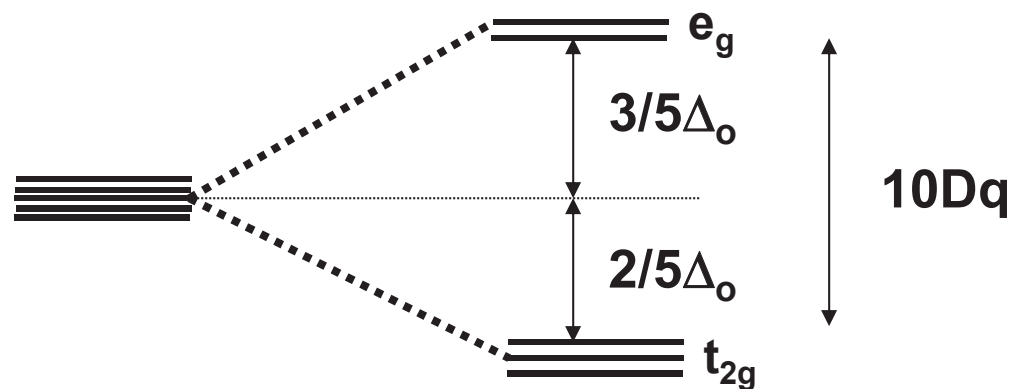
d^5

d^{10}

Table 18.3 Crystal field stabilization energies (CFSE) for the dipositive, high spin ions of various Period 4 metals

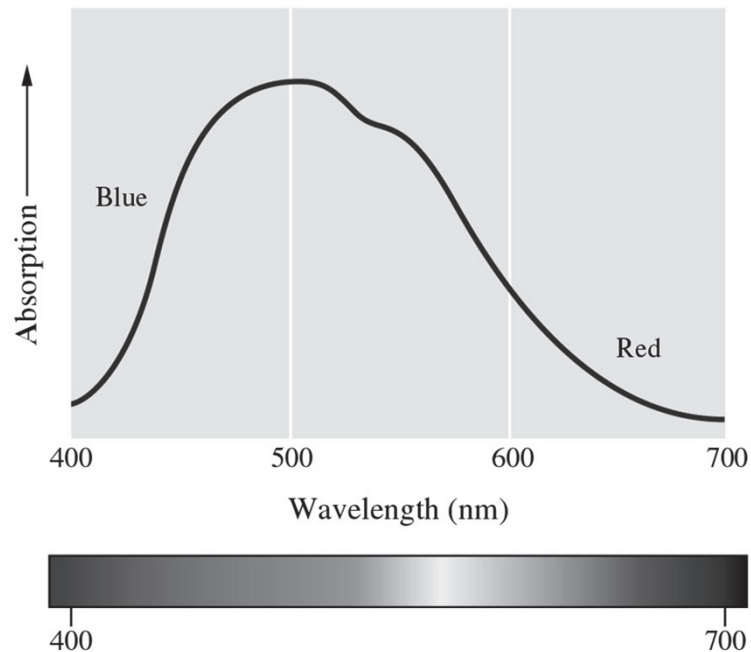
Ion	Configuration	CFSE
Ca ²⁺	d ⁰	-0.0 Δ_{oct}
—	d ¹	-0.4 Δ_{oct}
Ti ²⁺	d ²	-0.8 Δ_{oct}
V ²⁺	d ³	-1.2 Δ_{oct}
Cr ²⁺	d ⁴	-0.6 Δ_{oct}
Mn ²⁺	d ⁵	-0.0 Δ_{oct}
Fe ²⁺	d ⁶	-0.4 Δ_{oct}
Co ²⁺	d ⁷	-0.8 Δ_{oct}
Ni ²⁺	d ⁸	-1.2 Δ_{oct}
Cu ²⁺	d ⁹	-0.6 Δ_{oct}
Zn ²⁺	d ¹⁰	-0.0 Δ_{oct}

Rozštěpení d-hladin v O_h poli

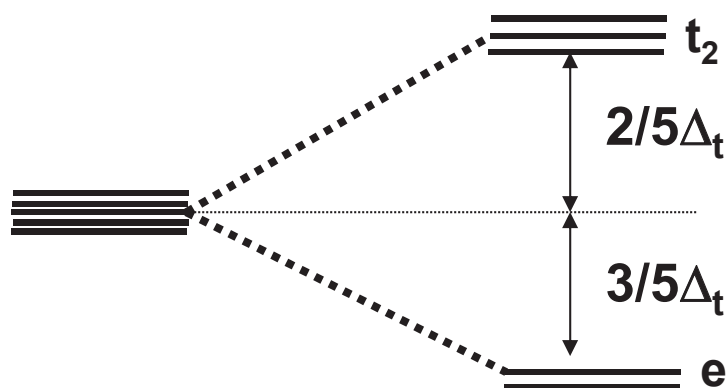

růžový

$243 \text{ kJ mol}^{-1} (\Delta_o)$

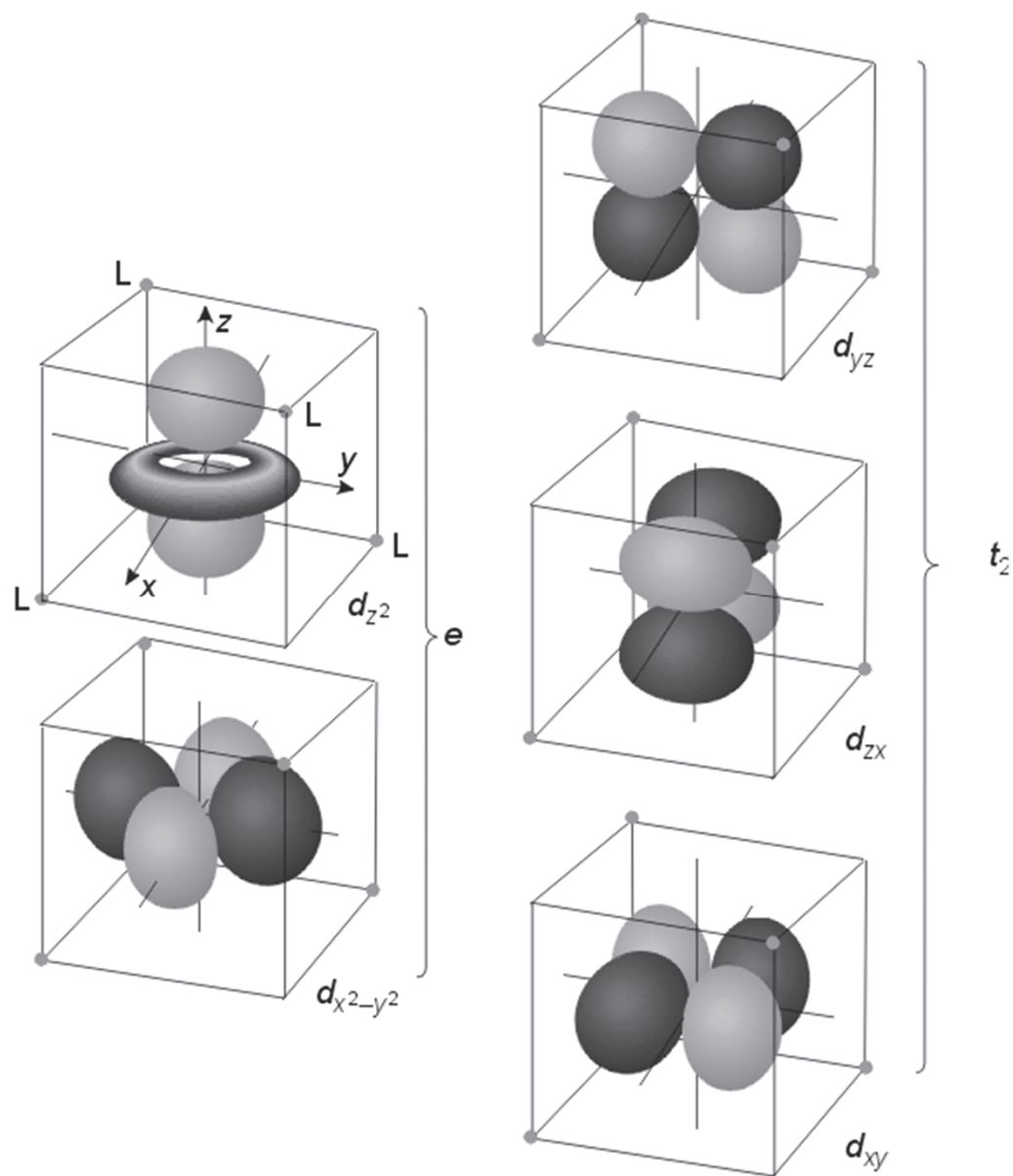
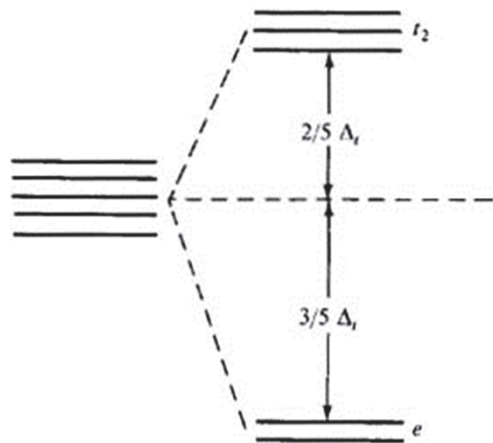
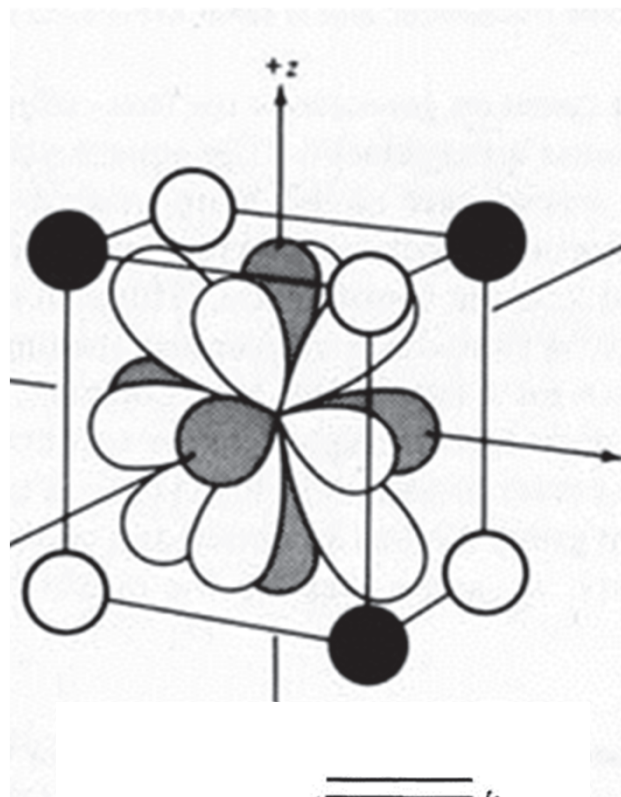
Rozštěpení d-hladin v T_d poli

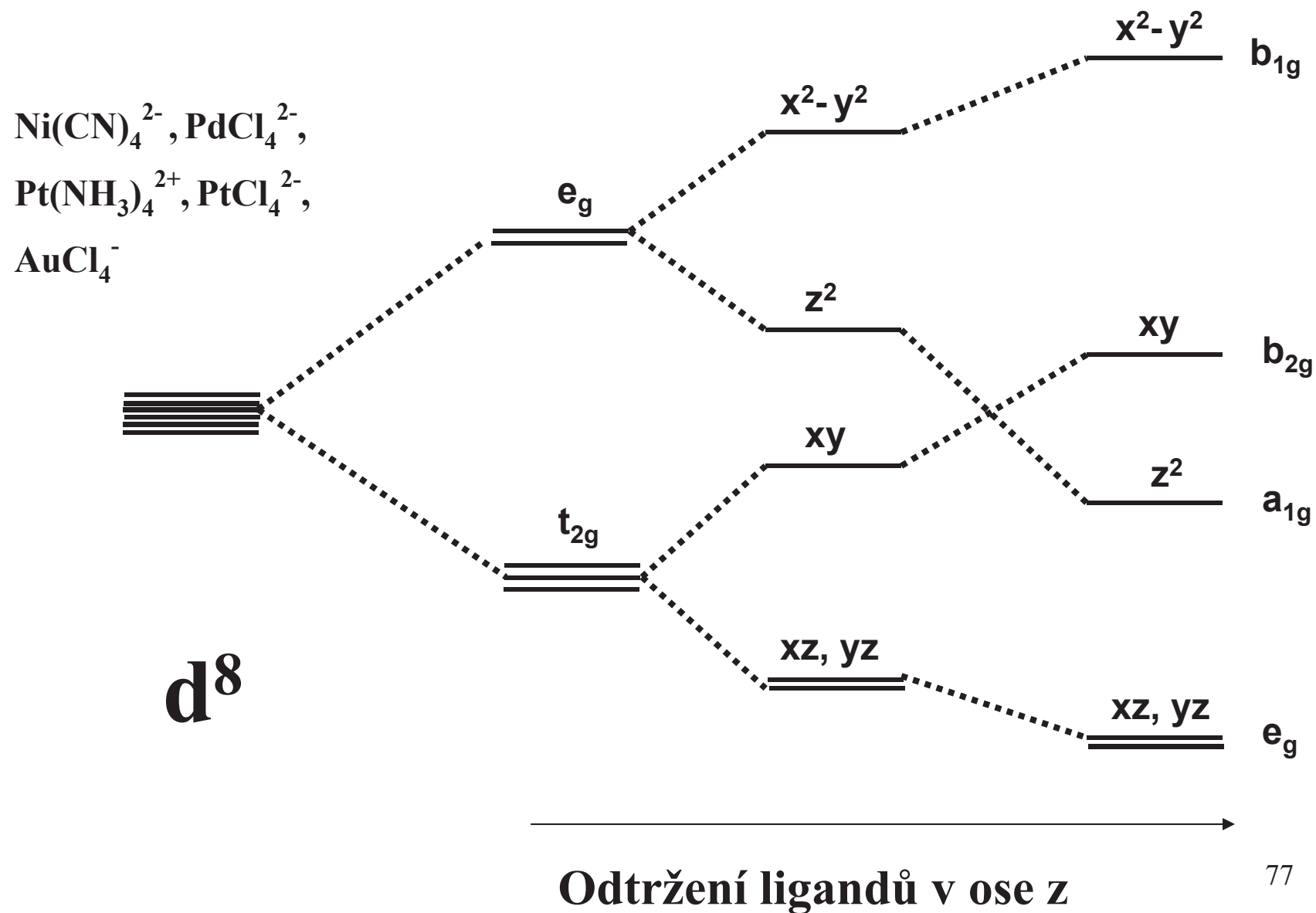
$$\Delta_t = 4/9 \Delta_o$$

T_d komplexy jsou vždy vysokospinové
žádný d-orbital nemíří přímo k ligandům (jako u O_h)
slabší interakce

d-orbitals v tetraedrickém poli ligandů

Rozštěpení d-hladin v čtvercovém poli (d^8)

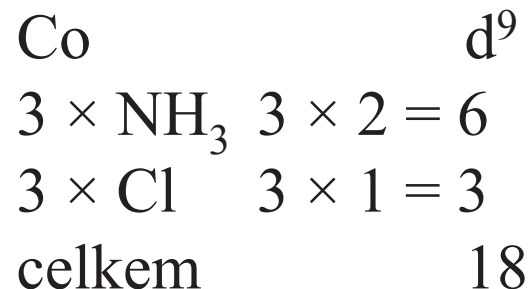
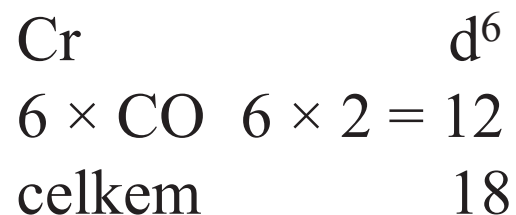
18-ti elektronové pravidlo

Počet d-elektronů neutrálního kovu

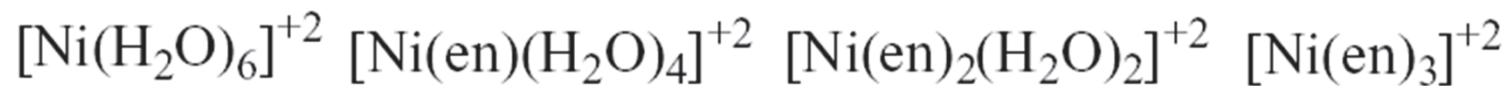
+ 2 e neutrální ligandy

+ 1 e aniontové ligandy

součet 18 pro stabilní komplexy

Vliv ligandů na vlastnosti komplexů

green

green/blue

blue

purple

en = ethylendiammin

Vliv ligandů na vlastnosti komplexů

